

prima instanță: I.Țurcan
instanța de apel: D.Manole, N.Traciuc, E.Fistican

dosar. nr. 2rac-96/14

DECIZIE

05 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari, Elena Covalenco, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Belitcenco Anatolii, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Belitcenco Anatolii împotriva SA „Liga-2”, SRL „Legaltriumf”, SRL „Maorix-Com” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune nr.10/4 din 31.10.2011, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, prin care au fost admise apelurile declarate de către SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf”, casată hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 martie 2013 și emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 10 noiembrie 2011 Belitcenco Anatolii a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Liga-2”, SRL „Legaltriumf”, SRL „Maorix-Com” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune nr.10/4 din 31 octombrie 2011.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 20 iunie 1995 a fost fondată SA „Liga-2”. La 25 decembrie 2006, Belitcenco Anatolii a devenit acționar a SA „Liga-2”, cu drept de proprietate asupra 13 230 acțiuni ordinare nominative, ceea ce constituie 50 % din capitalul social al SA „Liga-2”, alături de Beleacov Serghei care deține 30 acțiuni și Beleacov Andrei care deține 13 240 acțiuni.

În conformitate cu prevederile statutului SA „Liga-2” organele de conducere ale SA „Liga-2” sunt adunarea generală a acționarilor, consiliul societății, organul executiv - directorul general, cenzorul.

Contrar prevederilor statutului, la SA „Liga-2” nu a fost format organul de conducere - consiliul societății, iar împuternicirile acestuia le exercită adunarea generală a acționarilor.

Organul executiv a SA „Liga-2” în persoana directorului general Beleacov Serghei, în conformitate cu pct. 8.9 al statutului societății, exercită toate funcțiile de conducere a activității curente a societății, cu excepția chestiunilor ce țin de competența adunării generale a acționarilor societății.

Prin încheierea irevocabilă a Judecătoriei Economice de Circumscripție din 26.02.2010, în scopul asigurării acțiunii, conform art. 88 Cod civil, art. 174 CPC, în

vederea asigurării integrității activelor SA „Liga-2”, s-au aplicat următoarele măsuri de asigurare a acțiunii:

De a institui administrare fiduciară asupra bunurilor SA „Liga-2” (imobile, mobile, titlurilor de valoare, mijloace bănești, cote de participare, părți sociale, alte bunuri); de a desemna în calitate de administrator fiduciar al SA „Liga-2” pe dl. Cîiaș Andrei; de a interzice organelor de conducere (adunării generale, consiliului societății, organului executiv (Directorului) și comisiei de cenzori ale SA „Liga-2”, întreprinderilor afiliate SA „Liga-2”, tuturor persoanelor cu drept de reprezentare a SA „Liga-2” să emită careva decizii, să încheie acte juridice și să întreprindă careva acțiuni din numele SA „Liga-2” fără acordul prealabil al administratorului fiduciar; de a dispune transmiterea forțată de către organul executiv (Directorul SA „Liga-2”) și contabilul șef (contabilitatea) către administratorul fiduciar a ștampilei SA „Liga-2”, tuturor documentelor contabile ale SA „Liga-2”, precum și altor acte, care reflectă activitatea economico-financiară și administrativă a SA „Liga-2”; de a numi efectuarea unei expertize judiciare financiar-contabile pentru stabilirea componenței și valorii reale ale activelor și a pasivelor SA „Liga-2”; de a stabili administratorului fiduciar numit de instanță următoarele împluterniciri: să asigure administrarea, folosirea, exploatarea eficientă, păstrarea și paza bunurilor transmise în administrare, cu achitarea cheltuielilor aferente din sumele obținute în rezultatul administrării.

La 09 noiembrie 2011 Belitenco Anatolii a fost informat că încălcînd încheierea Judecătoreiei Economice de Circumscripție din 26 februarie 2010, prin contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, administratorul SA „Liga-2”, Beleacov Serghei a cesionat creanța SA „Liga-2” către SRL „Maorix- Com” în valoare de 10 124 758, 48 lei SRL „Legaltriumf”.

Consideră reclamantul Belitenco Anatolii că contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, încheiat între SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf” este lovit de nulitate absolută și nu produce efecte juridice din momentul încheierii, din următoarele motive.

La încheierea contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 administratorul SA „Liga-2” a încălcat prevederile imperative ale Legii privind societățile pe acțiuni și ale Statutului SA „Liga-2”.

Mai mult decît atît, pentru încheierea contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 administratorul SA „Liga-2” urma să ceară acordul prealabil al administratorului fiduciar al societății, ceea ce la fel nu a fost respectat.

În această situație administratorul SA „Liga-2”, Beleacov Serghei a acționat cu depășirea limitelor împluternicirilor stabilite de Legea privind societățile pe acțiuni și Statutul SA „Liga-2”, cauzînd SA „Liga-2” și acționarilor acesteia un prejudiciu iminent.

Astfel, solicită declararea nulității contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 încheiat între SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf”.

Prin hotărîrea Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 01 martie 2013, acțiunea a fost admisă. S-a declarat nul și fără de efecte juridice contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 încheiat între SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf”. S-a încasat de la SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf” în beneficiul lui Belitenco Anatolii cheltuielile de judecată în sumă de 100 lei.

La 14 martie 2013 SRL „Legaltriumf” și la 28 martie 2013 SA „Liga-2” au depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Belitenco Anatolii împotriva SA „Liga-2”, SRL „Legaltriumf”, SRL „Maorix-Com” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, apelurile declarate de SRL „Legaltriumf” și SA „Liga-2” au fost admise, fiind casată hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 01 martie 2013, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Belitenco Anatolii împotriva SA „Liga-2”, SRL „Legaltriumf”, SRL „Maorix-Com” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 27 noiembrie 2013 Belitenco Anatolii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, indicînd că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate pe dosarul în cauză, ceea ce a dus la adoptarea unei decizii ilegale.

Menționează că, contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, încheiat între SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf”, este lovit de nulitate absolută și nu produce efecte juridice din momentul încheierii, dat fiind faptul că în conformitate cu art. 50 lit. f) al Legii privind societățile pe acțiuni, adunarea generală a acționarilor adoptă hotărîrile cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 83 alin. (2) al Legii.

Mai mult decît atît, pentru încheierea contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, administratorul SA „Liga-2” urma să ceară acordul prealabil al administratorului fiduciar al societății, într-u respectarea dispozițiilor încheierii definitive și irevocabile a Judecătorei Economice de Circumscripție din 26 februarie 2010, ceea ce la fel nu a fost respectat.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Potrivit art. 239 CPC coroborat cu art. 130 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și urmează să conțină, în special, circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe și legile de care s-a călăuzit instanță. Totodată, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și

argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz*, 26).

Articolul 241, alin. (5) CPC, direct indică că în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Astfel, reieșind din materialele cauzei civile se constată că la 25 decembrie 2006, Belitcenco Anatolii a devenit acționar a SA „Liga-2”, cu drept de proprietate asupra 13 230 acțiuni ordinare nominative, ceea ce constituie 50 % din capitalul social al SA „Liga-2”, alături de Beleacov Serghei care deține 30 acțiuni și Beleacov Andrei care deține 13 240 acțiuni.

Conform prevederilor statutului SA „Liga-2”, organele de conducere ale SA „Liga-2” sunt adunarea generală a acționarilor, consiliul societății, organul executiv - directorul general, cenzorul.

Contrar prevederilor statutului, la SA „Liga-2” nu a fost format organul de conducere - consiliul societății, iar împuternicirile acestuia le exercita adunarea generală a acționarilor.

Organul executiv al SA „Liga-2” în persoana directorului general Beleacov Serghei, conform pct. 8.9 al statutului societății, exercită toate funcțiile de conducere a activității curente a societății, cu excepția chestiunilor ce țin de competența adunării generale a acționarilor societății.

Prin încheierea irevocabilă a Judecătoriei Economice de Circumscripție din 26 februarie 2010, în scopul asigurării acțiunii, conform art. 88 Cod civil, art. 174 CPC, în vederea asigurării integrității activelor SA „Liga-2”, s-au aplicat măsuri de asigurare a acțiunii de a institui administrare fiduciară asupra bunurilor SA „Liga-2”.

Ulterior la 31 octombrie 2011 între SA „Liga-2” și SRL „Legaltriumf” a fost încheiat contractul de cesiune nr. 10/4, despre care Belitcenco Anatolii a fost informat la 09 noiembrie 2011.

Prin contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, administratorul SA „Liga-2”, Beleacov Serghei a cesionat creanța SA „Liga-2” către SRL „Maorix- Com” în valoare de 10 124 758, 48 lei SRL „Legaltriumf”.

Instanța de recurs a stabilit că la încheierea contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011 administratorul SA „Liga-2” a încălcat prevederile imperative ale Legii privind societățile pe acțiuni și ale Statutului SA „Liga-2”.

Astfel, conform art. 50 lit. f) al Legii privind societățile pe acțiuni, hotărârile cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 83 alin. (2) țin de competența exclusivă a adunării generale a acționarilor.

Conform art. 82 al. (1) lit. a) al Legii privind societățile pe acțiuni, tranzacția de proporții este o tranzacție sau câteva tranzacții legate reciproc, efectuate direct sau indirect, în ceea ce privește achiziționarea sau înstrăinarea, gajarea sau luarea de către societate cu titlu de gaj, darea în arendă, locațiune sau leasing ori darea în folosință, darea în împrumut (credit), fidejusiune a bunurilor sau a drepturilor asupra lor a căror valoare de piață constituie peste 25% din valoarea activelor societății, conform ultimului bilanț.

Conform art. 83 al Legii privind societățile pe acțiuni, decizia de încheiere de către societate a unei tranzacții de proporții se adoptă în unanimitate de toți membrii aleși ai consiliului societății dacă obiectul acestei tranzacții sînt bunurile a căror valoare constituie peste 25%, dar nu mai mult de 50% din valoarea activelor societății potrivit ultimului bilanț pînă la adoptarea deciziei de încheiere a acestei tranzacții, dacă statutul societății nu prevede o cotă mai mică. Hotărîrea de încheiere de către societate a unor tranzacții de proporții neprevăzute la alin. (1) se ia de adunarea generală a acționarilor. Decizia consiliului societății privind încheierea de către societate a unei tranzacții de proporții se publică, în termen de 15 zile de la data adoptării, în organul de presă specificat în statutul societății.

Conform pct. 8.2 lit. (d) al Statutului SA „Liga-2”, adunarea generală a acționarilor hotărîște cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții și tranzacțiilor cu conflicte de interese, iar conform pct. 8.9 lit. (h) al Statutului SA „Liga-2”, directorul general soluționează toate chestiunile ce țin de activitatea societății, cu excepția celor ce țin de competența adunării generale a acționarilor.

Instanța de recurs conchide că, pentru încheierea contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, administratorul SA „Liga-2” urma să ceară acordul prealabil al administratorului fiduciar al societății, ceea ce la fel nu a fost respectat, acționînd astfel cu depășirea limitelor împuternicirilor stabilite de Legea privind societățile pe acțiuni și Statutul SA „Liga-2”, cauzînd SA „Liga-2” și acționarilor acesteia un prejudiciu iminent.

În conformitate cu prevederile art. 220 Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 217, alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Iar, conform art. 249 alin. (1) Cod civil, dacă o persoană încheie un act juridic în numele unei alte persoane fără a avea împuterniciri pentru reprezentare sau cu depășirea împuternicirilor, actul juridic produce efecte pentru reprezentat numai în cazul în care acesta îl confirmă ulterior. În acest caz, actul juridic poate fi confirmat atît expres, cît și prin acțiuni concludente.

Prin urmare prima instanță corect a constatat că capitalul social al SA „Liga-2”, este de 26 500 lei, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, iar încheierea contractului de cesiune de către administratorul SA „Liga-2”, Beleacov Serghei, care a cesionat creanța SA „Liga-2” către SRL „Maorix-Com” în valoare de

10 124 758,48 lei SRL „Legaltriumf”, este o tranzacție de proporții și cade sub incidența normelor imperative ale Legii privind societățile pe acțiuni.

Astfel, administratorul SA „Liga-2”, Beleacov Serghei, care a cesionat creanța SA „Liga-2” către SRL „Maorix-Com” în valoare de 10 124 758,48 lei SRL „Legaltriumf”, nu era în drept de a încheia contractul de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011. La caz, decizia de încheiere de către societate a unei tranzacții de proporții se adoptă în unanimitate de toți membrii aleși ai consiliului societății, conform prevederilor art. 83 al Legii privind societățile pe acțiuni.

Urmează de menționat că legiuitorul clar a stabilit că decizia de încheiere de către societate a unei tranzacții de proporții se adoptă în unanimitate de toți membrii aleși ai consiliului societății. Potrivit materialelor cauzei, lipsește la moment o atare hotărâre care să demonstreze decizia de încheiere de către societate a unei tranzacții de proporții.

În confirmarea ideii prefigurate mai sus, Colegiul remarcă faptul că, contrar prevederilor statului SA „Liga-2”, nu a fost format consiliul societății, împuternicirile acestuia le exercita adunarea generală a acționarilor, iar directorul general Beleacov Serghei, în conformitate cu pct. 8.9 al statutului societății, exercită toate funcțiile de conducere a activității curente a societății, cu excepția chestiunilor ce țin de competența adunării generale a acționarilor societății.

Prin urmare, concluzia instanței de apel precum că Beleacov Serghei în calitatea sa de director general a SA „Liga-2”, deținea dreptul de a semna contractul de cesiune a creanței cu SRL „Legaltriumf”, reținând în acest context că directorul general a transmis în adresa administratorului fiduciar mai multe somații, care însă nu a întreprins nici o acțiune, este una neîntemeiată, din motiv că, în materialele cauzei nu se conțin careva probe, din conținutul cărora s-ar putea face concluzia despre înștiințarea administratorului fiduciar Ciauș Andrei despre necesitatea încuviințării contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, somațiile prin care se încearcă a motiva că administratorul fiduciar Ciauș Andrei nu s-a prezentat la sediul SA „Liga-2”, care cunoștea despre faptul semnării contractului de cesiune nr. 10/4 din 31 octombrie 2011, însă nu și-a expus dezacordul cu conținutul contractului de cesiune, ci a acceptat tacit clauzele contractului de cesiune, sunt doar niște înscrisuri, întocmite de SA „Liga-2”, în persoana lui Beleacov Serghei, care nu au fost aduse la cunoștința administratorului fiduciar. Or, în materialele cauzei lipsește careva dovadă de recepționare a pretinselor somații de către administratorul fiduciar Ciauș Andrei.

Instanța de recurs a mai stabilit că în situația din speță, odată ce interdicția cu privire la dispoziția de bunurile SA „Liga-2” a fost instituită de instanța de judecată, dispunerea de aceste bunuri, în lipsa unei permisiuni exprese date de către administratorul fiduciar Ciauș Andrei, putea să fie efectuată doar cu permisiunea /încuviințarea expresă a instanței de judecată, care a și instituit această interdicție.

În legătură cu aceasta reținând, că în ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului Belitenco Anatolii a invocat că apelantul SA „Liga-2”, în persoana administratorului Beleacov Serghei, în lipsa unei permisiuni /încuviințări neîntemeiate a administratorului fiduciar, conform prevederilor legale, urma să înainteze o cerere în acest sens instanței de judecată, care a și instituit interdicția dispoziției de bunurile SA „Liga-2”, însă această obiecție nu a fost combătută de instanța de apel în motivarea deciziei.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, care a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicînd corect normele de drept material și procesual, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Belitenco Anatolii, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărîrea primei instanțe.

Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărîrea să fie motivată, justițiabilul avînd posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărîri, lipsa motivării unei decizii judiciare punînd în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman contra Belgiei, 1986).

În conformitate cu art. art. 444, 445, alin. (1), lit. f), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Belitenco Anatolii.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013 și se menține hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 01 martie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Belitenco Anatolii împotriva SA „Liga-2”, SRL „Legaltriumf”, SRL „Maorix-Com” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune nr.10/4 din 31 octombrie 2011.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Galina Stratulat